

ЗДРАВСТВЕНИ ПОДАЦИ

- Обрада и заштита -

Златко Петровић
Помоћник генералног секретара
Повереник за информације од јавног
значаја и заштиту података о личности

Шта су подаци о личности?

Зашто их треба заштити и од чега?

Које су специфичности здравствених података?

Да ли онај ко располаже нашим подацима може угрозити нашу приватност и на који начин?

УСТАВ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

- Зајемчена је заштита података о личности.
- Прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују се законом.
- Забрањена је и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су прикупљени, у складу са законом, осим за потребе вођења кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, на начин предвиђен законом.
- Свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности, у складу са законом, и право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

Шта су то подаци о личности?

- Податак о личности је свака информација која се односи на физичко лице, без обзира на облик у коме је изражена и на носач информације (папир, трака, филм, електронски медиј и сл.), по чијем налогу, у чије име, односно за чији рачун је информација похрањена, датум настанка информације, место похрањивања информације, начин сазнавања информације (непосредно, путем слушања, гледања и сл, односно посредно, путем увида у документ у којем је информација садржана и сл.), или без обзира на друго својство информације.

Шта је личност?

- Физичко лице је човек на кога се односи податак, чији је идентитет одређен или одредив на основу личног имена, јединственог матичног броја грађана, адресног кода или другог обележја његовог физичког, психолошког, духовног, економског, културног или друштвеног идентитета

Шта је обрада података о личности?

- Обрада података је свака радња предузета у вези са подацима као што су: прикупљање, бележење, преписивање, умножавање, копирање, преношење, претраживање, разврставање, похрањивање, раздвајање, укрштање, обједињавање, уподобљавање, мењање, обезбеђивање, коришћење, стављање на увид, откривање, објављивање, ширење, снимање, организовање, чување, прилагођавање, откривање путем преноса или на други начин чињење доступним, прикривање, измештање и на други начин чињење недоступним, као и спровођење других радњи у вези са наведеним подацима, без обзира да ли се врши аутоматски, полуаутоматски или на други начин.

Када обрада није дозвољена?

- Обрада није дозвољена ако:
- 1) физичко лице није дало пристанак за обраду, односно ако се обрада врши без законског овлашћења;
- 2) се врши у сврху различиту од оне за коју је одређена, без обзира да ли се врши на основу пристанка лица или законског овлашћења за обраду без пристанка, осим ако се врши у сврху прикупљања средстава за хуманитарне потребе из члана 12. тачка 2а) и члана 12а овог закона;
- 3) сврха обраде није јасно одређена, ако је измењена, недозвољена или већ остварена;
- 4) је лице на које се подаци односе одређено или одредиво и након што се оствари сврха обраде;
- 5) је начин обраде недозвољен;
- 6) је податак који се обрађује непотребан или неподесан за остварење сврхе обраде;
- 7) су број или врста података који се обрађују несразмерни сврси обраде;
- 8) је податак неистинит и непотпун, односно када није заснован на веродостојном извору или је застарео.

Може ли без пристанка?

- Обрада без пристанка је дозвољена да би се остварили или заштитили животни интереси лица или другог лица, а посебно живот, здравље и физички интегритет;
- Орган власти обрађује податке без пристанка лица, ако је обрада неопходна ради ... заштите здравља ..., а у другим случајевима на основу писменог пристанка лица.

Нарочито осетљиви подаци

- Подаци који се односе на ... здравствено стање... могу се обрађивати на основу слободно датог пристанка лица, осим када законом није дозвољена обрада ни уз пристанак.
- Изузетно, подаци који се односе на ... здравствено стање ... могу се обрађивати без пристанка лица, само ако је то законом прописано.
- У случају из ст. 1. и 2. овог члана, обрада мора бити посебно означена и заштићена мерама заштите.
- У случају из ст. 1. и 2. овог члана, Повереник има право увида у податке и провере законитости обраде по службеној дужности или по захтеву лица, односно руковаоца.
- Начин архивирања и мере заштите података из ст. 1. и 2. овог члана, уз претходно прибављено мишљење Повереника, уређује Влада.

Шта садржи пристанак за обраду?

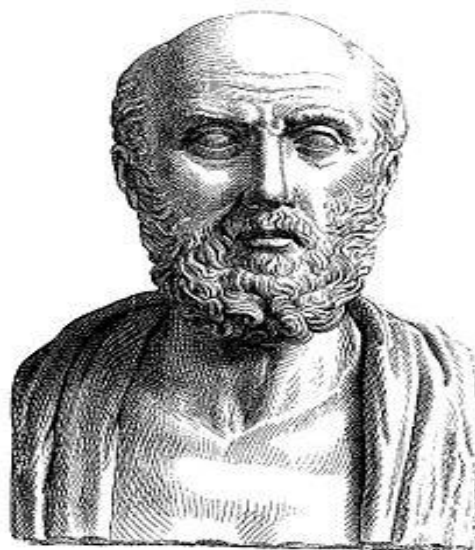
- Пристанак за обраду нарочито осетљивих података даје се у писменом облику, који садржи ознаку податка који се обрађује, сврху обраде и начин његовог коришћења.
- Ако давалац пристанка није писмен или из другог разлога није у стању да пристанак својеручно потпише, пристанак је пуноважан ако два сведока својим потписима потврде да писмено садржи изјаву воље даваоца пристанка.
- Пристанак се може опозвати.
- Пуноважан опозив лице може дати писмено или усмено на записник.
- У случају опозива, лице које је дало пристанак дужно је да руковаоцу накнади оправдане трошкове и штету, у складу са прописима који уређују одговорност за штету.
- Обрада података је недозвољена после опозива пристанка.

Које су обавезе у заштити података?

- Подаци морају бити одговарајуће заштићени од злоупотреба, уништења, губитка, неовлашћених промена или приступа.
- Руковалац и обрађивач дужни су да предузму техничке, кадровске и организационе мере заштите података, у складу са утврђеним стандардима и поступцима, а које су потребне да би се подаци заштитили од губитка, уништења, недопуштеног приступа, промене, објављивања и сваке друге злоупотребе, као и да утврде обавезу лица која су запослена на обради, да чувају тајност података.

Шта кажу правила струке?

- *Све што сазнам приликом вршења моје професије или свакодневног пословања са људима, а што не треба ширити даље, чуваћу као тајну и никада нећу открити. (оригинална грчка верзија)*
- *Поштоваћу тајне онога ко ми се повери. (модерна верзија, усвојена у Женеви 1946. године)*

Закон о здравственој заштити

- Здравствена установа, приватна пракса, установе социјалне заштите, заводи за извршење заводских санкција, факултети здравствене струке који обављају одређене послове здравствене делатности, као и друга правна лица која обављају одређене послове здравствене делатности у складу са законом дужни су да чувају медицинску документацију пацијената од неовлашћеног приступа, копирања и злоупотребе, независно од облика у коме су подаци из медицинске документације сачувани (папир, микрофилм, оптички и ласер дискови, магнетни медији и др.), у складу са законом.
- Прекршајна одговорност

Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства

- Подаци из медицинске документације пацијента представљају нарочито осетљиве податке о личности.
- Здравствене установе, приватна пракса и друга правна лица, дужни су да прикупљање и обраду података о личности пацијента врше на начин којим се обезбеђује остваривање права на приватност и права на поверљивост података о личности пацијента, у складу са законом којим се уређују права пацијената и законом којим се уређује заштита података о личности.
- Дужности чувања података из става 2. овог члана, надлежни здравствени радник, односно здравствени сарадник и друго овлашћено лице може бити ослобођено само на основу писменог пристанка пацијента, односно његовог законског заступника, или на основу одлуке суда.
- Прекршајна одговорност

Закон о правима пацијената

- Подаци о здравственом стању, односно подаци из медицинске документације, спадају у податке о личности и представљају нарочито осетљиве податке о личности пацијента, у складу са законом.
- Податке из става 1. овог члана, дужни су да чувају сви здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена у здравственим установама, приватној пракси, организационој јединици високошколске установе здравствене струке која обавља здравствену делатност, другом правном лицу које обавља одређене послове из здравствене делатности у складу са законом, организацији обавезног здравственог осигурања, као и правном лицу које обавља послове добровољног здравственог осигурања, код којих је пацијент здравствено осигуран, а којима су ти подаци доступни и потребни ради остваривања законом утврђених надлежности.
- Нарочито осетљивим подацима о личности пацијента сматрају се и подаци о људским супстанцама, на основу којих се може утврдити идентитет лица од кога оне потичу.
- Лица из става 2. овог члана, као и друга лица која неовлашћено, односно без пристанка пацијента или законског заступника, располажу подацима из медицинске документације у супротности са овим чланом, и неовлашћено износе у јавност те податке, одговорни су за одавање нарочито осетљивих података, у складу са законом.

Закон о правима пацијената

- Дужности чувања података из члана 21. став 1. овог закона, надлежни здравствени радници, односно здравствени сарадници, као и друга лица запослена код послодаваца из члана 21. став 2. овог закона, могу бити ослобођени само на основу писменог пристанка пацијента, односно његовог законског заступника, или на основу одлуке суда.
- Ако је пацијент, односно законски заступник, писменом изјавом или овлашћењем овереним код надлежног органа, а које се чува у медицинској документацији, дао пристанак на саопштавање података о здравственом стању, надлежни здравствени радник може саопштити податке о здравственом стању пацијента.
- Изузетно од става 2. овог члана, надлежни здравствени радник може саопштити податке о здравственом стању пацијента пунолетном члану уже породице, и у случају када пацијент није дао пристанак на саопштавање података о свом здравственом стању, али је саопштавање тих података неопходно ради избегавања здравственог ризика за члана породице.
- Прекршајна одговорност

Закон о заштити лица са менталним сметњама

- Подаци о здравственом стању, односно подаци из медицинске документације лица са менталним сметњама, спадају у податке о личности и представљају нарочито осетљиве податке о личности, у складу са законом.
- Податке из става 1. овог члана дужни су да чувају сви здравствени радници и здравствени сарадници који учествују у лечењу лица са менталним сметњама, као и друга лица запослена у здравственим установама, у складу са законом.

Закон о заштити лица са менталним сметњама

- Не сматра се одавањем података из медицинске документације лица са менталним сметњама:
- 1) откривање сазнања да лице са менталним сметњама припрема извршење кривичног дела;
- 2) откривање, покретање или вођење кривичног поступка за најтежа кривична дела, ако би кривични поступак био знатно успорен или би вођење поступка било онемогућено без откривања иначе заштићених података о личности;
- 3) ако је то у интересу јавног здравља и безбедности;
- 4) ради спречавања излагања другог лица са менталним сметњама непосредној и озбиљној опасности за живот, безбедност или здравље, односно, ако би чување података битно угрозило живот или здравље тог лица или других лица са менталним сметњама.

Закон о заштити лица са менталним сметњама

- Подаци из медицинске документације и евиденције, или копије тих података могу се достављати суду, органу старатељства, организацији обавезног здравственог осигурања, правним лицима које обављају делатност добровољног здравственог осигурања, органу надлежном за послове статистике као и здравственим установама које обављају послове јавног здравља, у складу са законом.
- Медицинска евиденција и документација која се доставља у складу са ставом 1. овог члана, садржи само оне податке који су неопходни за остваривање сврхе због које се захтева њено достављање.
- Прекршајна одговорност

Закон о лековима и медицинским средствима

- Клиничко испитивање лека може да се спроводи ако је:
- ...
- 4) обезбеђено право испитаника на физички и психички интегритет, приватност, као и заштиту личних података у поступку клиничког испитивања лека;

Кривични законик

члан 146.

Неовлашћено прикупљање личних података

- (1) Ко податке о личности који се прикупљају, обрађују и користе на основу закона неовлашћено прибави, саопшти другом или употреби у сврху за коју нису намењени, казниће се новчаном казном или затвором до једне године.
- (2) Казном из става 1. овог члана казниће се и ко противно закону прикупља податке о личности грађана или тако прикупљене податке користи.
- (3) Ако дело из става 1. овог члана учини службено лице у вршењу службе, казниће се затвором до три године.

GDPR

- подаци о личности који се односе на здравље морају да обухватају све податке који се односе на здравствено стање лица на које се подаци односе, а који откривају информације у вези са прошлим, садашњим или будућим физичким или психичким здравственим стањем лица на које се подаци односе. То укључује информације о физичком лицу прикупљене приликом регистрације за здравствене услуге или приликом пружања здравствених услуга том физичком лицу како је наведено у Директиви 2011/24/ЕУ Европског парламента и Савета ⁽⁹⁾; број, симбол или ознаку која је физичком лицу додељена у сврху његове јединствене идентификације за здравствене сврхе; информације добијене из тестирања или испитивања дела тела или телесне супстанце, између осталог из генетских података и биолошких узорака; и било коју информацију о, на пример, болести, инвалидитету, ризику од болести, историји болести, клиничком лечењу или физиолошком или биомедицинском стању лица на које се подаци односе независно без обзира на њихов извор, на пример од лекара или другог здравственог радника, болнице, медицинског уређаја или *in vitro* дијагностичког теста.

Каква је ситуација код нас?

Каква је ситуација код нас?

Каква је ситуација код нас?

Каква је ситуација код нас?

КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈСКЕ БОЛЕСТИ
„Др Лаза Лазаревић“ Београд, Визegradska 24
CLINIC FOR MENTAL DISORDERS
„Dr Laza Lazarević“ Belgrade, Viseegradska 24

www.lazalazarevic.rs tel: +381 11 3615-781

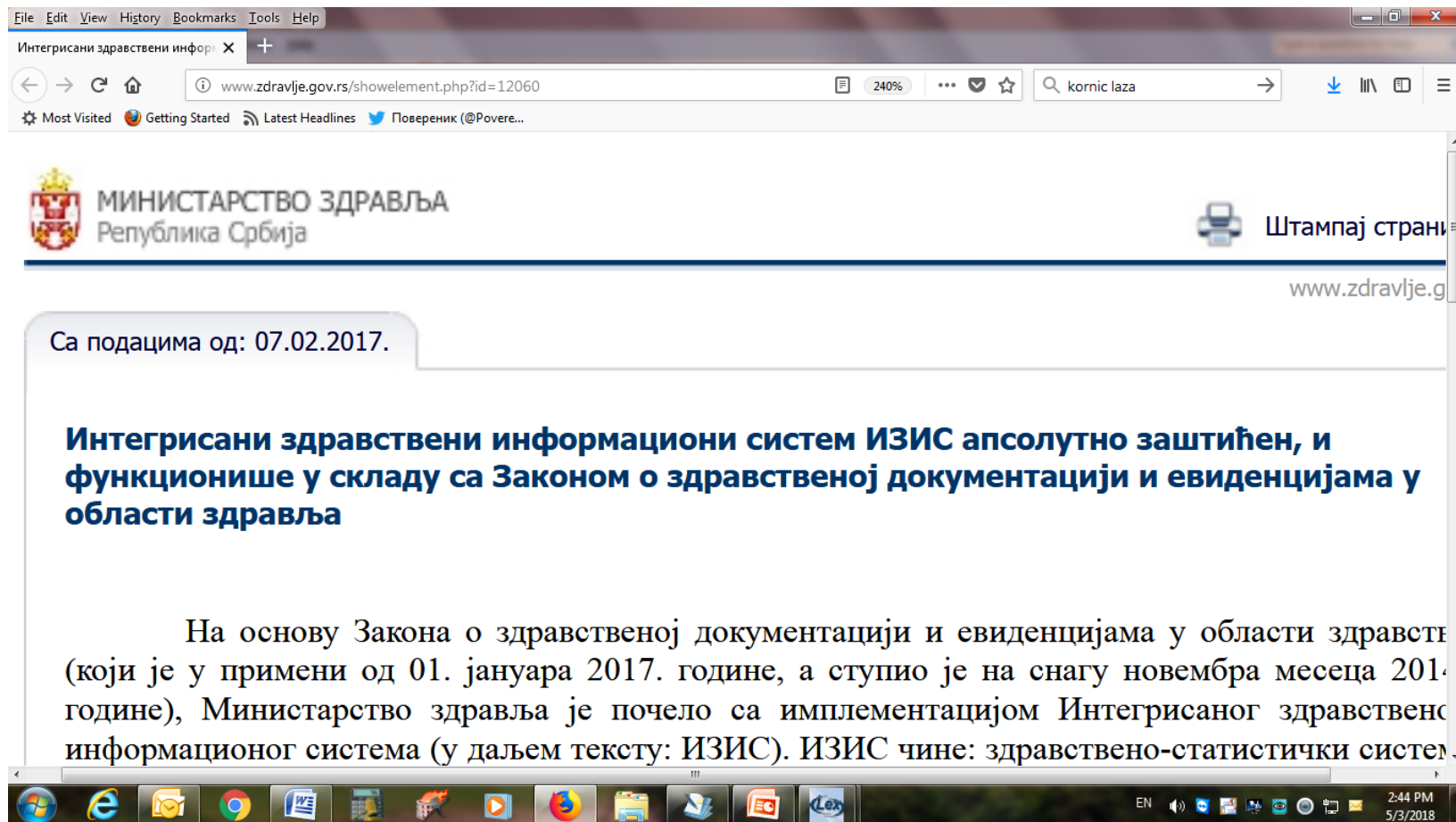
РЕЦЕПТ
БРОЈ РЕЦЕПТА
8265
20.11.2015. г. 15

ПРЕДМЕТ: Одговор на Ваш допис

Вашим дописом од 20.11.2015. године у којем тражите да Вам издам
је у вези пацијента КОРНИЉ АЛЕКСАНДРА ЈМБГ 070

Обавештавамо Вас

Каква је ситуација код нас?

Хвала на пажњи!

zlatko.petrovic@poverenik.rs